

7. 5. 2020

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak na zaměstnávání cizinců po dobu nouzového stavu?

V souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 přijala vláda řadu krizových opatření, která mají bezprostřední dopad na zaměstnávání cizinců a jejich výkon práce na území České republiky.

Jak na zaměstnávání cizinců po dobu nouzového stavu?

V souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 přijala vláda řadu krizových opatření, která mají bezprostřední dopad na zaměstnávání cizinců a jejich výkon práce na území České republiky.

Tato krizová opatření upravují mimo jiné:

- zákaz vstupu pro cizince na území ČR;[\[1\]](#) a
- zastavení (až na pár výjimek) přijímání nových žádostí o víza a přechodné a trvalé pobyty na území ČR a dále zastavení nebo přerušování řízení o dříve podaných žádostech o víza či pobyty.[\[2\]](#)

Výše uvedená krizová opatření mají zásadní vliv především na zaměstnavatele, kteří zaměstnávají cizince ze třetích zemí (tj. zemí mimo EU/EHP a Švýcarsko) nebo přeshraniční pracovníky ze sousedních zemí (tzv. pendlery). Podstatným způsobem však mohou ovlivnit i projekty a dodávky podnikatelů, kteří sice bezprostředně žádné cizince nezaměstnávají, ale využívají služby či dodávky zahraničních dodavatelů. S ohledem na to je níže popsán stručný přehled vybraných specifik, která se vztahují k zaměstnávání cizinců v době nouzového stavu (a to při zohlednění změn, které jsou účinné od pondělí 1. 5. 2020 a které budou účinné od 11. 5. 2020).

Specifika vstupu zahraničních pracovníků na území České republiky po dobu nouzového stavu

Z obecného zákazu vstupu cizinců na území ČR po dobu nouzového stavu existuje několik výjimek. Na příjezd zahraničních pracovníků lze uplatnit zejména následující 3 výjimky:

- výjimka pro pracovníky, kteří pravidelně překračují hranice ČR za účelem výkonu práce (tzv. pendleři);
- výjimka pro občany EU, kteří přijíždějí do ČR za výkonem ekonomické činnosti; a
- výjimka pro pracovníky servisu kritické infrastruktury.

Přeshraniční pracovníci (pendleři)

Tato výjimka se nejčastěji zmiňuje v souvislosti s českými zaměstnanci dojíždějícími za prací do Německa a Rakouska, nicméně lze ji využít i obráceně (tj. ve vztahu k zahraničním pracovníkům přijíždějícím ze sousedních států za prací do ČR).

Ačkoliv se tato výjimka vztahuje zejména na pracovníky, kteří za normálních okolností dojíždějí za prací do sousedního státu denně nebo v pravidelných intervalech, lze ji využít také pro příjezd

pracovníků zahraničních dodavatelů či subdodavatelů na realizaci mezinárodního projektu (např. ve výstavbě). Je však třeba zmínit, že **se musí jednat o pracovníky ze zemí sousedících s ČR. Tito přeshraniční pracovníci (pendleři) navíc musejí buď (i) podstoupit povinnou karanténu po příjezdu do České republiky, nebo (ii) předložit potvrzení o absolvování PCR testu na COVID-19 jako náhradu za karanténu.** Test mohou přeshraniční pracovníci předložit již v okamžiku přechodu hranic (takový test přitom nesmí být starší než 4 dny), nebo jej mohou absolvovat na území ČR a předložit jeho výsledek nejpozději do 72 hodin od vstupu na území ČR. V případě opakovaných vstupů na území ČR platí, že vždy po 30 dnech musí přeshraniční pracovník předložit potvrzení o absolvování nového testu.

Občané EU přijíždějící do ČR za výkonem ekonomické činnosti

Nově je ze zákazu vstupu na území ČR stanovena výjimka také pro občany EU, kteří přijíždějí na území ČR za účelem výkonu ekonomické činnosti. Na rozdíl od přeshraničních pracovníků se může jednat o jednorázovou aktivitu. Pro vstup na území ČR je však nezbytné, aby tyto osoby na hranicích doložily, že skutečně přijíždějí za účelem výkonu ekonomické aktivity.

U těchto osob není vyžadována povinná karanténa, protože musí vždy předložit při vstupu na území ČR potvrzení o absolvování testu na COVID-19. Aktuálně platí, že je-li jejich pobyt na území ČR dlouhodobější, pak musí mezi 10. a 14. dnem pobytu na území ČR absolvovat nový test na COVID-19 (povinnost předložit opakovaný test však bude po 11. 5. 2020 zrušena).

Kromě toho platí, že **občané EU, kteří přijíždějí do ČR za účelem výkonu ekonomické činnosti na dobu delší než 72 hodin, (i) musí předem oznámit svůj vstup na území ČR a (ii) subjekt, který přijímá takového cizince, jim musí zajistit ubytování, lékařskou péči, dopravu do místa ubytování a do práce a také návrat zpět do země původu v případě ztráty zaměstnání.** V této souvislosti tedy zaměstnavatelé musí pečlivě zvážit, zda je možné zajistit splnění všech podmínek pro příjezd takových zahraničních pracovníků.

Pracovníci servisu kritické infrastruktury

Další výjimkou ze zákazu vstupu pro cizince na území ČR je výjimka pro pracovníky servisu kritické infrastruktury. Jedná se o výjimku pro cizince, kteří mají vykonat neodkladný či havarijný servis české kritické infrastruktury - tj. infrastruktury natolik významné, že narušení její funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu. Z výše uvedeného vyplývá, že **tuto výjimku bude moci využít pouze omezený okruh subjektů (kromě provozovatelů kritické infrastruktury také někteří významní dodavatelé těchto provozovatelů).**

Výhodou této výjimky je, že (na rozdíl od výše zmíněných výjimek) nestanovuje u pobytů kratších než 14 dní povinnost podrobit se karanténě ani předložení potvrzení o absolvování testu na COVID-19. Tato výjimka také není omezena občanstvím pracovníka ani státem, ze kterého na území ČR přicestuje. Na druhou stranu se na pracovníky servisu kritické infrastruktury vztahují speciální bezpečnostní opatření a pravidla.[\[3\]](#)

Specifika zaměstnávání cizinců z třetích zemí po dobu nouzového stavu

Nad rámec výše uvedeného je třeba dále zmínit, že pro zaměstnávání cizinců ze třetích platí ještě další, speciální pravidla.

Aktuálně je na zastupitelských úřadech České republiky pozastaveno přijímání žádostí o pobytová oprávnění. V důsledku tohoto opatření sice mohou cizinci z třetích zemí, kteří chtějí pracovat na

území ČR, získat povolení k zaměstnání, nedostanou však povolení k pobytu, které je k zaměstnání na území ČR zcela nezbytné. Od 11. 5. 2020 však bude možné, aby cizinci z třetích zemí, kteří jsou držitelé dlouhodobého víza, přicestovali do ČR za účelem převzetí povolení k pobytu.

Pokud již cizinci ze třetích zemí pracují na území ČR, pak zde mohou nadále pracovat i po dobu nouzového stavu. To platí i v případě, že jim v době nouzového stavu vyprší platnost povolení k zaměstnání. Lhůta, na kterou je vydána zaměstnanecká karta, po dobu nouzového stavu neběží.^[4] Rovněž cizinci, kterým v průběhu nouzového stavu vyprší platnost povolení k pobytu, jsou oprávněni po dobu nouzového stavu setrvat na území ČR.

Cizinci pracující na území ČR mohou v době nouzového stavu kdykoliv změnit svého zaměstnavatele. Změnu však lze realizovat pouze, pokud (i) je nové pracovní místo evidováno v některé z příslušných centrálních evidencí volných pracovních míst pro cizince vedených Úřadem práce ČR nebo (ii) dojde k získání nového povolení k zaměstnání. S ohledem na výše uvedené lze **zaměstnavatelům, kteří mají v současné době zájem o zaměstnávání cizinců ze třetích zemí, doporučit, aby se primárně zaměřili na cizince, kteří již pobývají na území ČR.** Od 11. 5. 2020 nicméně bude možné, aby na území ČR přicestovali i cizinci z třetích zemí, kteří dosud na území ČR nepobývali, a to za účelem výkonu sezónních prací a prací ve zdravotních a sociálních službách.

Pokud jsou někteří zaměstnavatelé nuceni v důsledku ekonomických dopadů pandemie skončit nebo neprodloužit pracovní vztah určitého cizince ze třetí země, jsou vyzváni Ministerstvem práce a sociálních věcí, aby poskytli takovým zaměstnancům pomoc s registrací statusu zájemce o zaměstnání na internetových stránkách uvedeného ministerstva, resp. aby poskytli asistenci při řešení situace takových zaměstnanců (např. pomoc s návratem do země původu). **Nedodrží-li zaměstnavatel uvedenou povinnost, hrozí mu omezení účasti na vládních migračních programech nebo vyloučení z nich.**

Závěr

Na základě krizových opatření vlády platí momentálně pro cizince zákaz vstupu na území ČR. Z tohoto zákazu však existuje několik výjimek. Na cizince, kteří chtějí vstoupit na území ČR za účelem výkonu práce, je možné (při splnění určitých podmínek) uplatnit zejména výjimku pro (i) přeshraniční pracovníky, (ii) občany EU přijíždějící do ČR za výkonem ekonomické činnosti a (iii) pracovníky servisu kritické infrastruktury.

V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že **možnost využití jakékoli výjimky ze zákazu vstupu v době nouzového stavu je nutné vždy posuzovat individuálně. Pro uplatnění jednotlivých výjimek může být rozhodující např. bydliště pracovníka, obsah pracovní smlouvy nebo činnost, kterou má pracovník na území ČR vykonávat. Navíc dochází k poměrně častým změnám pravidel pro uplatnění jednotlivých výjimek, takže je třeba před uplatněním kterékoliv výjimky potřeba pečlivě zanalyzovat aktuálně účinnou právní úpravu.**

Kromě toho krizová opatření vlády stanoví zaměstnavatelům cizinců ze třetích zemí a subjektům, které přijímají občany EU přijíždějící na základě výjimky pro výkon ekonomické činnosti, další povinnosti nad rámec běžných pracovních vztahů. Také tyto skutečnosti by měli zaměstnavatelé vzít v úvahu, pokud se rozhodnou v době nouzového stavu pro zaměstnávání cizinců.

Mgr. Jakub Adámek,
advokátní koncipient

Mgr. Lenka Droscová,
advokátka

RANDA HAVEL ■ LEGAL

[ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.](#)

Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 537 500 - 501

Fax: +420 222 537 510

e-mail: office.prague@randalegal.com

[1] Usnesení vlády České republiky č. 495 ze dne 30. 4. 2020, publikováno ve Sbírce zákonů pod č. [222/2020](#) Sb.

[2] Usnesení vlády České republiky č. 198 ze dne 12. 3. 2020, publikováno ve Sbírce zákonů pod č. [71/2020](#) Sb.

[3] Viz usnesení vlády České republiky č. 332 ze dne 30. 3. 2020, publikováno ve Sbírce zákonů pod č. [140/2020](#) Sb.

[4] Srov. čl. IV bod 3 usnesení vlády České republiky č. 495 ze dne 30. 4. 2020, publikováno ve Sbírce zákonů pod č. [222/2020](#) Sb.

Další články:

- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci – 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Home office v Česku, Německu a Rakousku: je česká právní úprava práce na dálku dostatečně flexibilní?](#)
- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)
- [Odposlechy na pracovišti, policejní vyšetřování a skončení pracovního poměru](#)
- [Odpovědnost zaměstnance za schodek](#)
- [Konec improvizace v odměňování: zamyšlení nad návrhem transpozice směrnice o transparentním odměňování](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci – 1. díl](#)
- [Genderový audit jako strategický nástroj zaměstnavatele: Jak se připravit na implementaci směrnice 2023/970?](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)